

2022. október

Körbe-körbe

2022. 09. 08. és 14. között rendezték Balatonfüreden a XI. EMU 6 Days World Trophy elnevezésű futóversenyt, ahol a sportolók 6 napon keresztül futottak egy 970 m hosszú körpályán.

A verseny nemzetközi szinten zajlott, 21 országból jöttek az elszánt sportolók.

Papp János 144 óra alatt 715,955 km-t futott.

Ezzel összesítettben ötödik, magyarok közül a harmadik lett Rakonczay Gábor és Maráz Zsuzsanna után.

Teljesítményével hozzájárult, hogy a nemzetek közötti versenyen mi, magyarok az első helyezést érjük el, valamint korosztályában új világcsúcsot állított fel.

Gratulálunk!

Elérhetőségek:

- muvhaz.dszekcs@gmail.com

- Dunaszekcsői Művelődési Ház

Facebook oldala

- 7712 Dunaszekcső

Kossuth Lajos u. 33.

- [instagram](#)

- [weboldal](#)

Az újságot megjelentette
Dunaszekcső Község
Önkormányzata 140 példányban.

Szerkesztő: Kulutáczi Tímea

Programajánló

2022. 10. 04. (kedd) 18.00 Orf Tünde előadása Testi és lelki egészség címmel az Önkormányzat Tanácstermében

2022. 10. 08. (szombat) szemétszedés a Telelőben

2022. 10. 11. (kedd) 18.00 Mészáros János előadása az Önkormányzat Tanácstermében

2022. 10. 22. (szombat) 15.00 Roma közmeghallgatás a Művelődési ház kistermében

2022. 10. 29. (szombat) 14.00 Előadás és bemutató a Mohácsi csatáról az Önkormányzat Tanácstermében

Önkormányzati hírek

Diási-árok

A beruházás szeptember elején elkezdődött, előkészületi munkák zajlanak éppen, de sajnos a szeptemberi időjárás nem volt kegyes hozzánk. Bár a beruházás befejezési határideje 2023. június, remélhetőleg a munkálatok ez év végéig befejeződnek. Az építőipari áremelkedések végett 10-15%-kal magasabb beruházási árajánlatokat kaptunk, így a falunak önerővel kell a pályázati összeget kiegészítenie.

Temető

Korábban írtunk róla, hogy az önkormányzat és az egyház között tárgyalások folynak arról, hogy a temető a falu tulajdonába kerüljön. Az átadás-átvételi szerződést a képviselőtestület tárgyalta, s kiegészítést tett hozzá. Mivel ígéret van rá, hogy meg tud valósulni, ezért megkezdjük a szervezést. A jövőben a temetőnek annyi bevételt szükséges termelnie, hogy önmagát fenn tudja tartani, hiszen csak a szemet elszállítása a jelenlegi árakon is 400-500 ezer forint. Ez mellett a költségeket a veszélyessé vált fák kivágásának díja is növeli, amihez szakembert kell hívni.

Döntés született arról is, hogy a Szent Imre kápolna a földhivatali ügyek elintézése után vissza fog kerülni az egyház tulajdonába. Miután a temető önkormányzati tulajdonba kerül, el kell majd végezni annak felparcelláztatását és a sírok nyilvántartásba vételét. A tervek között szerepel 2023-24-ben a ravatalozó rendbetétele, ami az épület külső-belső felújítását takarja. Egyelőre nem tudni, hogy a jövőbeni pénzügyi állapotok lehetővé fogják-e tenni ennek a megvalósítását. Az egyház rendelkezésére álló nyilvántartást az önkormányzat részére át fogják adni, de az sajnos igen hiányos.

Jelenleg a temetőben kaotikus állapotok

uralkodnak, az önkormányzat igyekszik, hogy halottak napjára rendbe tegye. A sírokhoz s környékükhöz nem nyúlunk hozzá, mivel ez mutatja meg a legjobban, hogy mely síroknak van gazdája. A gazdátlan sírok a nyilvántartás elkészülte után lebontásra fognak kerülni a tervek szerint, és egy külön sírkertben kerülnek majd elhelyezésre.

Több mint valószínű, hogy az önkormányzat fizikai dolgozói állományának a jövő évben a legfőbb feladata a temető ilyen szintű rendbe rakása lesz, de nyilvánvalóan ez nem fog gyors ütemben történni. A sírok és a sírok körüli területek gondozása továbbra is a sír tulajdonosának a feladata marad. Tervek között szerepel egy temetőgondnok alkalmazása is, ennek részleteit, megvalósítási lehetőségeit majd a jövő mutatja meg. Hosszútávon biztos, hogy a temető melletti utat szilárd burkolattal kell ellátni, hogy autóval is meg lehessen közelíteni a felső területeket. Mindez egy igen hosszú folyamat lesz, melyhez szükséges a lakosok türelme és megértése.

Tervek és elképzelések vannak, de szeretnénk a közösséggel is megbeszélni, egyeztetni. Erre valószínűleg október utolsó hetében kerül sor egy közmeghallgatás keretein belül, ahova minél több érdeklődőt várunk!

Áram és gáz

Rendkívül nehéz helyzetben vannak Magyarország önkormányzatai. December 31-ig végső menedék áras szerződést kötöttek. Július 1-jétől kerültek átkötésre a szerződések, az első gázszámlák megérkeztek, az áramszámlákról még nincs információ. Településünk önkormányzata a megnövekedett költségekre 10 millió Ft-ot rakott félre a tartalékból. Jelenleg az önkormányzat a gáz köbméterét 574 Ft-on veszi. A villany az előzetes tájékoztatás szerint 160-180 Ft/kW lesz. Gyakorlatban ez

a mi esetünkben azt jelenti, hogy falunk közvilágítása eddig éves szinten 6 millió forintba került, amit az állam átutalt az önkormányzatnak. De korábban 60 Ft/kW áron vettük az áramot. Amennyiben ezt 180 Ft-ra emelik, abból az árak megháram-szorozódása következik, tehát csupán a közvilágítás költsége az eddigi információk szerint a következő évben 18 millió forintba fog rúgni.

A hivatal áramellátását a felszerelt napelemek fedezik. Az óvoda és a konyha rendszerét át kell nézni, és ha szükséges, bővítést kell végrehajtani. Felvetődött további napelem panelek telepítésének az elképzelése is. Az orvosi rendelő elhelyezkedése és környezete miatt sajnos alkalmatlan ilyen típusú beruházásra. A művelődési ház szempontjából érdemes lesz megvizsgálni azt a lehetőséget, hogy ha elkészül a hivatal udvarában az új garázstető, abban az esetben a területen lévő tetőfelületek képesek-e letermelni azt a mennyiségű áramot, amire a hivatalnak szüksége van. Ebben az esetben a táncteremre felszerelt napelemekkel, illetve ezek esetleges bővítésével csökkenthető lenne a művelődési ház áramszámlája. A sportöltöző esetében azon kell elgondolkodni, hogy milyen alternatív lehetőség van a gázfűtés kiváltására, illetve ehhez milyen energetikai fejlesztések szükségesek.

Az orvosi rendelőben és az idősek otthonában a gázfűtés mellett megmaradtak a vegyes tüzelésű kazánok is. Áprilisban a Duna-Dráva Nemzeti Parkkal közös projektet hajtottunk végre, aminek köszönhetően egy nagyobb mennyiségű tűzifát tudtunk készletezni, valamint az év elején a 2022-23-as szezonra a feketeszőn beszerzése is megtörtént. Így az idei évre a tüzelő anyag ezekhez az ingatlanokhoz a rendelkezésünkre áll. A hivatalt és az óvodát már éveken ezelőtt apríték tüzelésű fűtési rendszerre állítottuk át, amihez a helyi rt.-tól kapunk napraforgó ocsut.

A jelenlegi információk alapján január elsejétől az önkormányzatokra újabb áremelkedés vár; 1200 Ft-ot kell fizetni a gáznak köbméteréért. Ebből az következik, hogy az eddigi fűtési

szokásainkat figyelembe véve a korábbi 5-6 milliós számlánk a jövő évben 50-60 millióra emelkedne. Ezt az összeget a költségvetésből nem tudjuk kigazdálkodni. És mindehhez társul még a piaci áron vásárolható áram is. Ha ehhez nem kapnak az önkormányzatok állami támogatást, akkor sok településen hatalmas problémát fog ez szülni. A falu vezetése a kistérséggel közösen próbálja felhívni az országgyűlési képviselők figyelmét erre a problémára.

Friss információ: a kormány döntése szerint minen egyes önkormányzattal külön- külön fognak leülni tárgyalni a költségvetés készítésének időszakában, és a számadatok függvényében fognak segítséget nyújtani. Az önkormányzati ingatlanokra továbbá az is vonatkozik, miszerint 25%-os megtakarítást kell eszközölniük a gázfogyasztás terén. (Ebbe az óvoda, orvosi rendelő és a szociális intézmény nem tartozik bele.) Ebből adódóan a konyha, a sportöltöző és a művelődési ház az, ahol ezt a megtakarítást kiviteleznünk kell.

Az elmúlt évben a művelődési ház gázfogyasztása az összes önkormányzati ingatlan fogyasztásának 32%-át tette ki. Tehát a fűtési idő eljövételével a művelődési ház nyitva tartási és üzemelési ideje változtatásra kerül. A könyvtár és a teleház is hetente 2 napot tart majd nyitva, valamint a különböző egyesületek és csoportok próbái, összejövetelei is előre megbeszélt 2 napra lesznek csoportosítva. Az év végéig bérelni termeket az épületben csak úgy lehet, ha a bérleti díjon felül a gázfogyasztás díját is fizeti a bérlő. A sportkörnek heti egy edzést engedélyez a jövőben a testület, egyéb rendezvény ott nem tartható.

Megfogalmazódott a képviselőtestületi ülésen az is, hogy a civil szervezeteknek fel kell készülniük rá; az elkövetkező időszakokban nem biztos, hogy ugyanazok a források fognak a rendelkezésükre állni, mint a korábbi években.

Mire való az ünnep?

Szüreti bál Dunaszekcsőn

Kegyesek voltak az égiek a dunaszekcsői szüreti felvonulás résztvevőjéhez. Szeptember 10. napjának reggele szürke és borongós volt, néhány csepp eső is esett. Az eső a felvonuló lányok és asszonyok gyönyörű és értékes kázmérszoknyaiban igen nagy kárt tehetett volna, de a szervezők imái meghallgattak, s a felvonulás végül napsütésben, kellemes őszi melegben zajlott.

A szüreti mulatságnak Szekcsőn több évtizedes hagyománya van, és úgy tűnik, a díszes népviseletek reneszánszukat élik. Egyre több kislány, fiatal lány és asszony viseli őket szívesen - nemcsak a szekrények aljából kerülnek elő a régi ruhák, hanem újak is készülnek, így a bíróné, aki a helyi német nemzetiségi táncgyűlés tagja, a Csoóri Sándor Alapnak köszönhetően vadonatúj öltözetben pompáztott.

A felvonuláson természetesen elkísérték a táncgyűlés tagjai is. A zenés kíséretéről és a talpalávalóról a menet állomásainak helyszínein, mint például a kompkikötőben vagy a templomtérén a Dunaszekcsői Fúvószenekar gondoskodott. A szüreti felvonulás és az azt követő bál igazi össznépi összefogásban valósult meg.

Az előkészületekben, a szervezésben és lebonyolításban iskolánk jelenlegi és volt pedagógusai, valamint a szülők közössége oroszlánrészt vállaltak, de a Művelődési Ház, a fúvószenekar, a táncgyűlések, a népviseletet öltő felvonulók és minden, az eseményt támogató vállalkozás vagy magánszemély hozzájárult ahhoz, hogy néhány órára feledni tudjuk a szürke és mostanában oly nyomasztó hétköznapiakat, hogy örülhessünk a termésnek, a napfénynek, a táncnak, a zenének, egymásnak - mindannak, ami életünket széppé és értékessé teszi.

Jutalomkirándulás Liptódon

Szeptember 22-én Liptódon jártunk egy csapat alsós és felsős diákkal. A kiránduláson azok a tanulók vehettek részt, akik az előző tanévben kiemelkedően teljesítettek német nyelvből. Markesz István vendégházában a gyerekek belekóstolhattak a gyertyakészítés mesterségébe, szebbnél szebb színes gyertyák készültek. Majd mindenki kapott egy kötényt és tésztát dagasztottak egy nagy fateknőben.

Amíg a tészta kelt, útra keltünk Pisti bácsi vezetésével és bejártuk Liptód nevezetességeit. Sok érdekességet hallhattunk a templom történetéről, megnéztünk egy kiállítást is, ahol régi használati eszközöket ismertünk meg.

Amikor visszaértünk már gyönyörűen sütött a nap, így az udvarban izgalmas ügyességi verseny kezdődhetett, amelyben kicsik és nagyok egymást segítve küzdöttek. Az ebéd igazán finom volt: a délelőtti dagasztott tésztából ízletes lepényt sütöttek nekünk a konyhán. Mindenki teli hassal és élményekkel gazdagon indulhatott haza. A kirándulás a Szekcsői Németek Nemzetiségi Önkormányzatának támogatásával valósulhatott meg, ezúton is köszönjük az élményt!

Iskolánk részt vesz a **"Sulizsák"** programban, melyben használt, de jó állapotú női, férfi, gyermek ruhadarabok, cipők, kiegészítők, sapkák, sálak, fehérneműk, lepedők, függönyök, törölközők begyűjtését vállalja október hónap második felétől. Részletes információkat a későbbiekben az iskolától lehet majd kérni.

Látogatás Garamszentgyörgyön

2022. szeptember 2-án és 3-án Dunaszekcső delegációja ellátogatott testvértelepülésünkre Garamszentgyörgyre (Szlovákia), ahol is részt vettek a „Mindannyian befolyásolhatjuk az EU jövőjét – Garamszentgyörgy 2022” elnevezésű nemzetközi részvételű találkozón.

A pénteki napon a település delegációja koszorút helyezett el az emlékműveknél, ezzel is kifejezve tiszteletét a történelem előtt.

Az este folyamán a tájházban kemencében sült vacsora fogadta a meghívott vendégeket, és könnyed énekszó mellett tartalmas beszélgetések születtek a különböző nemzetek között. Ez az este is megmutatta, hogy bár több országból érkeztek vendégek (Magyarország, Szlovénia, Horvátország, Románia), egy nyelven, magyarul tudtak társalogni és eszmét cserélni a jövőt, a közös munkát illetően.

A szombati napon a települést képviselte továbbá a Dunaszekcsői Fúvószenekar és a Német Táncsoport is. Műsorukat több nemzetiségű magyar kísérte figyelemmel, majd jutalmazta tapssal. Az „EU gasztronómiai udvarában” a dunaszekcsői delegáció köcsögös babot és sült halat kínált az éhes személyek számára, továbbá a szomjazó emberek számára pedig helyi bort töltött.

A rendezvény végére minden étel és ital elfogyott, ami azt jelzi, hogy ízlett a sok finom étel és ital az oda kilátogató emberek számára. A hétvége lezárásaként a testvértelepülés megköszönte Dunaszekcső vezetőségének a pozitív részvételt minden téren a nemzetközi találkozón. A két település polgármestere pedig reméli, hogy hamarosan lesz újra ok, amiért ellátogasson egymáshoz a két település delegációja.

Duba Béla

Zöld sarok- Dr. Acél Csaba rovata

Október

Népiesen Mindszent – vagy Magvető hava! Szeptember végére az igazi nagy harcok gímibikák befáradtak már a szerelmi kalandokba, csak egy-két elkésetten ivarzó fiatal ünnököz némi bonyodalmat, hangoskodásra ingerelve az udvarlóikat. Ezt vadász nyelven utóböngésznek nevezzük.

Aztán lassan visszatér az erdő nyugalma, a szarvas éppen olyan óvatossá és félénk-ké válik, mint amilyen a szerelmi mámor előtt is volt.

Szeptember közepe meghozta a fél éve várt esőt, az égi áldás is a vadaknak kedvez, mert vadász legyen a talpán, aki ilyen időben nekivág a vadászterületnek. Egyáltalán nem

baj, ha olykor zaklatásmentesen élhetik az állatok az életüket. De az októberi erdők csendjét – ahol van dám – ilyenkor a dámbikák barcozásának a hangja veri fel, ami nem olyan orgonáló, szép hang, amilyen a gímeké volt, hanem rőfögés-szerű horkantásokból áll, pedig az egyik legkecsesebb, legszebb vadunkról van szó.

Sokáig csak a vadaskertek díszei voltak, de számuk egyre gyarapszik, egyre több szabad vadászterületen jelenik meg és találja meg életfeltételeit.

Egy személyes vadász emlékemet mesélném el, még a hetvenes évekből, első dámbikám elejtésének a viccesre sikeredett körülményeit.

Az ország „közepén”, Pusztavacson vadásztam, az akkori erdészeti igazgató vendégeként. Ennek megfelelően, pazar módon, lovas hintóból. Persze a lovaskocsi csak a terület bejárását szolgálta, arról lövést nem szabadott leadni. A kocsi bakján Jani bátyám ült, akivel már korábban összehaverkodtam, a lovak szeretete hozott össze bennünket.

Komótosan poroszkáltak a lovak, lehetett nézelődni, jártuk sorban az akácokat

átszelő homokos utakat, kerülgettük a telepített nyarasok glédában álló fasorait, hátha egy nekem szánt dámbikával összehoz a jószerecsém.

Egyszer csak Jani bátyó megállítja a lovakat és csak a fejével biccentve a fasorba mutat, ahol egy csodálatos agancsú dámbika nézett velünk – majdnem azt mondtam farkasszemet – de ezek igazán szép dámbika szemek voltak.

Mielőtt az eseményt folytatnám, egy kis történelmi kitérőt kell tennem, főleg a fiatalok számára.

Ebben az időszakban az én vezető-knevemmel azonos nevű, de nem Csaba, hanem György keresztnévű, élet-halál ura politikus ült a Kádári rendszer kultúráját felügyelő trónon.

Ennyi kitérő elég is, szóval néztük egymást a dámbikával, amikor Jani bátyám huncutul csipentve a szemével halkan rám kérdezett – „hogya is hívnak téged dokikám „ – mert ha véletlenül nem Csaba lennél, hanem György, akkor most lőhetnél. De így menjünk csak szépen tovább! Ez nem a te bikád!

Azért sikerült ezen a napon egy nekem való bikát is találjunk!

Az állatorvos válaszol: Az állatok világnapja

írta Dr. Kovács Iván

Itt az ideje, hogy minden állatbarát megmutassa együttérzését, mert október 4. az Állatok világnapja.

Az állatok nem tudnak úgy beszélni, ahogyan az emberek kommunikálnak egymással. De van egy nap, amikor mindannyian hangot adhatunk azoknak az állatoknak, akik nem tudnak magukért szólni.

Október 4-én az egész világon összegyűlnek az emberek, hogy megünnepeljék az állatok világnapját.

Az állatok világnapja egészen 1925-ig nyúlik

vissza, amikor Heinrich Zimmermann megszervezte az első ünnepséget Berlinben.

Zimmermann egy német állatbarátoknak szóló magazin, az „Ember és Kutya” kiadójaként indította útjára az eseményt, hogy felhívja a figyelmet rájuk és javítsa az állatok jólétét.

Az első rendezvényen több mint 5000 ember vett részt.

Az október 4. dátum Assisi Szent Ferenc,

az állatok védőszentjének ünnepeként is ismert. A katolikusok és az anglikánok körében Szent

Ferencet az állatokkal és minden élőlénnel való figyelemreméltó viselkedése miatt ismerték el.

Assisi Ferenc úgy gondolta, hogy a természet „Isten tükre”. Minden teremtményt „testvérének és nővérének” nevezett, és még a madaraknak is prédikált. Egyes egyházközségek még arról is ismertek, hogy ezen a napon áldást adnak a házi kedvencekre, amit Szent Ferenc tett az állatoknak.

Az állatok világnapja az ökológusok színterévé is vált, hogy megvittassák a veszélyeztetett fajokkal kapcsolatos problémákat.

2003-tól kezdődően az Egyesült Királyságban működő jótékonyági szervezet, a Naturewatch Foundation szponzorálja az eseményt.

Ez a nap nem csak a háziasított állatoké, hanem a vadon élő állatoké, a veszélyeztetett fajoké, valamint a környezetpusztítás vagy a védelem hiánya által veszélyeztetetteké is.

Ez a nap arra emlékeztet, hogy ne csak szeressük otthonunkban az állatokat, hanem becsüljük meg és tiszteljük az ökoszisztémánk részét képező minden élőlényt.

Az éghajlatváltozás mind az embereket, mind az állatokat érinti, és az esőerdők kiirtása is jelentős szerepet játszik ebben. Az egyik legkárosabb erdőirtási gyakorlatot a pálmaolaj betakarítása okozza, amely az Egyesült Államokban a háztartási termékek 40-50%-ban megtalálható.

E tendencia által leginkább érintett fajok egyike az orangután; élőhelyének több mint 90%-a elpusztult az elmúlt két évtizedben. A globális éghajlatváltozás miatt szenvedő egyéb állatok közé tartozik számos veszélyeztetett faj, beleértve a jegesmedvéket, orrszarvúkat, elefántokat és tigriseket.

Múltunk hangjai

GÁSZ MIHÁLY a Dunaszekesői Művelődési Ház Fúvószenekarának vezetője

2. rész, amelyben a zenekar feloszlásának külső és belső okairól lesz szó

Galambosi László rovata

Először is nézzük meg a fúvószenekar összetételét. Amikor 1962-ben Dunai Nándor vezetésével megalakult tizenhat fővel, valamennyien még a háború előtti fúvószenekarban játszottak. A későbbiek folyamán csatlakoztak néhányan, akik magánúton szereztek zenei ismereteket. A zeneoktatás beindításával az általános és középiskolás tanulók is folyamatosan gyarapították a létszámot. Dunai Nándor távozásakor huszonöt – huszonnyolc fő volt a létszám. Pontos számot nem lehet mondani, mert mindig volt lemorzsolódás és újak is jöttek.

Ez volt a tendencia akkor is, amikor 1966 őszétől Gász Mihály vette át a zenekar irányítását, de ekkor már az alapító tagok közül többen hiányoztak. Néhányan abbahagyták a muzsikálást, mások lakodalmazni jártak, a fiatalok közül pedig főiskolára, egyetemre kerültek, vagy távoli munkahelyre, már csak ritkán jártak vissza. Ebből kifolyólag sok jó zenész vált ki a zenekarból, de ez nem jelentett volna veszélyt, mert ekkor még az utánpótlás biztosított volt.

Potenciális veszélyt jelentett azonban a fúvószenére a futótűzként terjedő új zenei irányzat, az úgynevezett „beat zene”, legfőképp a fiatalok a gitármuzsika felé fordultak. Mivel fúvós hangszereken játszani már nem volt népszerű dolog, a fiatal zenészek közül sokan váltottak. Gitáron, dobon, „dzsessz orgonán” kezdtek játszani, valamint szaxofonon, ez illet az új stílushoz.

A felnövő új generáció néhány tagja zenekart is alapított, a pénzkeresés felé vette az irányt, az idősebbek példájára. Bálozni, lakodalmazni kezdtek.

Egy-két év alatt a fúvószenekarra iránti igény jelentősen megcsappant. Nem csak a fiatalság körében, az idősebbek is egyre inkább közömbösebbek lettek iránta. Egyre kevesebben jártak zeneórára és próbára is. A gyerekek már nem akartak „trombitálni”, a szülők sem erőltették a dolgot. Igen, változott a világ, megváltozott a szemlélet, mások lettek az igények!

Nem lehet ezért senkit okolni, főleg nem a zenekar vezetőjét, ő a végsőkéig kitartott, és próbálta a zenekart összefogni. „Miska bácsi” utána is még hosszú évekig visszajárt tanítani, a növendékekből tánczenekart is szervezett. Ennek ellenére sok igazságtalan negatív kritikát kapott.

Egyesek tudni vélték, hogy nem tudott megegyezni Botz Lajos tanácselnökkel a neki járó anyagi juttatás kérdésében, ennek következtében nem vállalta tovább az oktatást és a karmesteri teendőket. Állítólag száz forintot múlt a dolog. No, én nem hiszem, hogy így volt, legalábbis nem egészen így.

Mivel hogy a fúvószenekar – amint a megnevezése is mutatja – a Művelődési Házhoz tartozott. Így anyagi kérdésekben is Nagy István volt az illetékes, bár jöllehet a működési költséget a Községi Tanács határozta meg. Tudvalevő volt azonban, hogy a művház vezető és a tanácselnök viszonya ebben az időszakban nem volt felhőtlen. Sok vitás kérdés volt, pénz meg kevés.

Így a zenekar támogatottsága ingatag alapokra került, sőt mondjuk ki; semmilyen szinten nem volt megfelelő, egyfajta érdektelenség uralkodott el a fúvószenét illetően.

Az előzőekben felsorolt tényezőkkel együtt ez már túl sok volt ahhoz, hogy a zenekar életben

maradjon. Volt még egy-két próbálkozás Kovács János részéről, aki tanácsstag is volt, de nem járt eredménnyel, így a zenekar feloszlott. Hogy mikor, azt ennyi idő elmúltával senki nem tudja pontosan, úgy 1970 körül.

Mindenesetre elmondható, hogy ez a kb. nyolc év fúvószenekari muzsika meghatározó volt Dunaszekeső kulturális életében, a zenekarvezetők –Dunai Nándor és Gász Mihály – lelkiismeretes munkájának köszönhetően.

Sajnos a Gász Mihály vezette fúvószenekarról fényképet nem sikerült találni. Annyit viszont mindenképpen megérdemelnek a zenészek, akik 1962–70-ig tartó időszakban a fúvószenekarban huzamosabb ideig játszottak, hogy a nevük felsorolásra kerüljön.

Kovács János – tenor

Faller János – I. szárnykürt

Galambosi Vince– Esz-klarinét

Bernhardt Ferenc – B- klarinét

Hübner István – B- klarinét

Kappelmayer Mihály – tenor

Frank János – II. szárnykürt

Horváth Mátyás – II. szárnykürt

Frei János – I. B trombita

Peteli János – F basszus

Pirisa Mihály – kisdob

Tass Mihály – nagydob

Hajnal József – I. szárnykürt

Szabó István – B-klarinét

Balogh István – I. szárnykürt

Faller Ádám – tenor

Sütő Sándor – pozan

Emmert Ferenc – B-trombita

Gorjanacz Radó – pozan

Ebner István – Esz-trombita

Kalányos Sándor – II. szárnykürt

Hauk István – trombita

Müller József – basszus, dob

Tóth János – B-trombita

Mikola Sándor – F-basszus

Galambos János – F- basszus

Bakó János – B- basszus

Tóth István – esz-trombita

Limpek Mátyás - szárnykürt

Tóth András – vadászskürt

Pálos Ferenc –B-klarinét

Kövesdi Mihály – trombita

Schmidt Ferenc –helikon

Galambosi László –klarinét

Horváth Zoltán - pozán

Scheppi János- esz-trombita

1956

írta Szabó Barnabás

Magyarországon, a történelem során nem egy forradalom, illetve szabadságharc történt. A 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb pontja az 1956-os forradalom és szabadságharc. A népfelkelés eredetileg a sztálini diktatúra és a szovjet megszállás elleni tüntetésnek indult, de még aznap fegyveres felkeléssé nőtt a fegyvertelen tömegre leadott sörtűz miatt.

A forradalom egyik legismertebb résztvevője Wittner Mária, aki szinte a forradalom első napjától fogva részt vett az eseményekben. Wittner Mária 1937. június 9-én született Budapesten. Édesapját nem ismerte, anyja pedig eldobta őt. Kétéves korában a karmelita rend vette gondjába. Tizenegy éves korában került vissza anyjához, aki hamarosan állami gondozásba adta.

Az 1956-os forradalom eseményeiben az első naptól részt vett. A Magyar Rádió ostroma közben csatlakozott a harcoló felkelőkhöz. Október 24-én a Corvin közben megismerkedett Havrila Béláné Sticker Katalinnal és együtt segítettek a sebesültek ellátásában. A Vajdahunyad utcai csoporthoz csatlakozva már a fegyveres összetűzésekben is részt vett. Elfoglalták a X. kerületi rendőrkapitányságot, hogy fegyvereket szerezzenek. A november 4-i szovjet támadás során az Üllői úton repeszekről megsebesült és a Péterfy Sándor utcai kórházba került.

November 9-én sikertelenül próbálta meg elhagyni Magyarországot. Letartóztatták, de ekkor még elengedték. Sikertelenül Ausztriába szöknie, de pár hét után hazajött és segédmunkásként tartotta fenn magát. 1957. július 16-án letartóztatták és „fegyveres szervezkedésben való részvétel, illetve az államrend megdöntésére irányuló fegyveres szervezkedés, többrendbeli meg nem állapítható gyilkossági kísérlet, fegyveres rablás, disszidálás” miatt 1958. július 23-án, 21 éves korában első fokon halálra ítélték. Kétszáz napot töltött börtönben halálraítélként, a másodfokú bíróság azonban 1959. február 24-én életfogytiglanra változtatta az ítéletet.

Szabadulása sem volt egyszerű. Az utolsók közt engedték ki a börtönből, de ennek is megvolt az oka, amit a „Börtönévek” című visszaemlékezésében meg is írt.

„Igen, kiengedtek bennünket, de nem amnesztiával. Nem lehetett 1970-ben '56-osoknak amnesztiát adni, mert mindenki úgy tudta, '56-osok már nincsenek benn. 1969 őszén megjelent egy Kádár-interjú, amit egy amerikai újságíró készített. Az volt az egyik kérdése, hogy vannak-e még Magyarországon politikai foglyok. Kádár azt hazudta, hogy nincsenek, mert '63-ban mindenkit kiengedtek. Akik még bent vannak, azok azóta kerültek vissza. Élő

cáfolatként, bizonyítékként ott voltunk mi hárman!”

Wittner Mária 1970. március 25-én szabadult a börtönből. Ezen borzalmak ellenére hosszú és boldog életet élt, többször ki is tüntették és Budapest díszpolgárának is megválasztották. 2006 és 2014 között parlamenti képviselőként dolgozott. Wittner Mária 2022. szeptember 14-én hunyt el, 85 évesen.

A kenyérmezei csata (1. rész)

ifj. Kulutác Zoltán rovata

A XV. század közepétől egyre inkább magyar-török hadszíntérré váló végvári védrendszer kiépítésének megkezdése még IV. Zsigmond király nevéhez kapcsolható.

Az őt követő uralkodók igyekeztek-amennyire hatalmuk stabilizáltsága és pénztárcájuk mélysége engedte-folytatni ezt a törekvést.

Konstantinápoly 1453-as bevétele azt jelentette, hogy az Oszmán Birodalom nagyobb hangsúlyt fektethetett az északi és észak-keleti irányú hódításokra és hadjáratokra, ami értelemszerűen még sürgetőbbé tette a déli határrendszer védelmének megerősítését.

II. Mehmed négy hadjáratot is indított, amire I. Mátyás király kisebb támadásokkal, betörésekkel reagált. Törekvéseinek köszönhetően került magyar kézre Jajca és Szabács vára is, amivel a horvát területek védelme tovább erősödött.

1479 januárjában azonban a szultán békét kötött Velencével, lezárva egy 15

éves periódust és osztatlan figyelme északi szomszédjai felé irányult.

A magyar hírszolgálat már ez év tavaszán érzékelte a nagyfokú mozgolódást a havasalföldi török csapatok körében, viszont ekkor még abból a feltételezésből indultak ki, hogy az oszmán erők célpontja Brasso és szászföld lesznek.

II. Mehmed elsődleges célja azonban István moldvai vajda megbüntetése volt, aki többször is fegyvert fogott a török uralom ellen és nem egy megalázó vereséget mért a szultán hadaira.

A magyar vezetés megkönnyebülése azonban nem tarthatott sokáig, hiszen ez év júliusában újabb török csapatösszevonásokat figyeltek meg.

I. Mátyás kisvártatva reagált a változó katonai helyzetre és erdélyi vajdává nevezte ki az erélyes, területet és lakosságot ismerő Báthory Istvánt.

Emellett Kinizsi Pál számára létrehozta az Alsó Részek Főkapitányának funkcióját, amivel jelentősen kiterjesztette a temesi ispán mozgásterét és befolyási övezetét.

A török csapatok végül októberben indultak meg Erdély felé.

Bár a korabeli történetírók erősen feltornászták a sereg létszámát – maga Mátyás mintegy 45 000 támadóról beszélt, de akadt olyan historiás, aki 100 000 főre saccolta a támadó erőt-, mára valószínűsíthető, hogy a török sereg létszáma aligha lépte át a 15 000 főt, ráadásul ezek többségét akindzsik és martalócok alkották. Tehát hiányoztak a Porta legképzettebb katonái, a janicsárok. A velük szemben álló magyar erők létszáma sem haladta meg a tízezer főt, tehát a törökök még így is jelentős fölényben voltak.

Ennek megfelelően a magyar erők parancsnokai nem is keresték a közvetlen összecsapás lehetőségét. Biztos távolról figyelték a törökök mozgását, akiknek így lehetőségük múltott több tucatnyi falu feldúlására és kifosztására.

A török taktika koránt sem volt ismeretlen a déli végeken, sőt a magyar támadások is ugyanezt a sémát követték. Kislétszámú, gyorsléptű egységek támadása védtelen vagy éppen kevésbé védett célpontok ellen. A földek felégetésével, a lakosság elhurcolásával az ellenség gazdasági képességeit támadták és a hátszázgot gyengítették.

Ritkán fordult elő olyan, hogy ezek a csapatok várak ostromát kezdeményezték, részint mert nem rendelkeztek megfelelő ostromló eszközökkel, részint pedig mert egy vár körülvétele idő- és erőforrás igényes foglalkozás volt, amire a többségében könnyűlovások által alkotott portyázó csapatok nem álltak készen.

Báthory István végül úgy határozott, hogy október 13-án Kenyérmezőnél megütköznek a támadókkal.

Ion Osolsobie (román festő) festményének litográfiája

Erősen valószínűsíthető, hogy a törökök ekkor már az elvonuláson gondolkodtak, a fosztogatás kimerítette a katonákat, a felhalmozott javak és foglyok pedig lelassították a vonulást. Ennek megfelelően a kitűzött nap tökéletesnek látszott a csatára.

A magyar és a török erők három-három oszlopba szerveződtek és néztek egymással farkasszemet.

A magyar sereg jobb oldalán Kinizsi Pál csapatai álltak, vele szemben pedig Ali bég, aki már az 1462-es török támadásban is szerepet játszott.

A derékhadat Báthory vajda és nehézlovasai alkották, a bal szélén pedig Vuk Barankovics szerb despota – a magyar király hűbéreseként-állomásozott a Jaksics fivérek lovassága, a szász és vlach segéderők társaságában.

Ez utóbbiak ellenfele Báli bég és az általa vezetett havasalföldi szövetségesek álltak, míg a török derékhadat Isza bég irányította. Érdekes –bár a korszakban nem meglepő- színezetet adott a csatának, hogy a törökök havasalföldi csapatait IV. Basarab (a fiatal) vezette, miközben a magyar oldalon politikai ellenfele és unokatestvére III. Basarab (az öreg) állt.

"Magyarország gátja volt a török terjeszkedésnek, bülesője az alkotmányos szabadságnak és a vallási türelemnek." (G. Herring, angol utazó)

Magyar találmányok:

A szikvíz

Mint bencés szerzetes joggal nevezhető leleményesnek és sokoldalúnak is Jedlik Ányos.

Ahogy a görögök, úgy ő is észrevette, hogy a bor fogyasztása lassítja a gondolkodóképességet, hiába jó az íze.

Nem volt 30 éves, amikor közölte a *Mesterséges savanyú vizek* című értekezését, amiben pontosan leírta, miként készül el a szénsavas víz.

Ebben az értekezésben különböző pontokat is figyelembe vett. Például, hogy miként a leggyorsabb és legolcsóbb a szén-dioxid fejlesztése, majd, hogyan lehet ezt veszteség nélkül összenyomni 3-4 atmoszférás erővel.

Másik pontja a vízzel való telítés volt, majd végül az elnyelés folyamata.

Részletesen leírta, hogy a szén-dioxid higított kénsavból hogyan állítható elő, majd hogyan vezethető bele a ma is ismert szódavízbe.

Recept neked SÜLT SZILVÁS GOMBÓC

- Hozzávalók:
- 1/2 kg főzni való burgonya
 - 20-25 dkg liszt
 - 1 tojás
 - csipet só
 - csipet cukor
- Töltelékhez:
- szilva
 - vaníliás cukor
 - őrölt fahéj
- Sütéshez:
- olaj

A burgonyát enyhén sós vízben megfőzzük és még melegen szép simára áttörjük.

Amikor langyosra hűlt a krumpli, a csipet sót, a cukrot, az egész tojást hozzáadjuk, és annyi lisztet, amennyit a burgonya felvesz, majd összegyúrjuk a tésztát.

Mikor már szépen összeállt, lisztezett deszkára borítjuk, és ott is átggyúrjuk. Ezután kb. fél centi vékonyra nyújtjuk, és négyzetekre vágjuk.

Az előzőleg félbevágott, kimagozott szilvát megszórjuk vaníliás cukorral és fahéjjal, majd megtöltjük a keverékkel a gombócot.

Végezetül pedig nem vízben főzzük ki, hanem bő olajban megsütjük. Mikor a tészta még forró, fahéjas cukorba forgatjuk.